

ВІСНИК

VISNYK the HERALD

суспільно-політичний місячник

РІК XXXVII Ч. 9
YEAR XXXVII No. 9

SEPTEMBER — 1984
ВЕРЕСЕНЬ — 1984

ЦІНА .90 ЦЕНТІВ
PRICE \$.90

ВІСНИК

ОРГАН ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ

ЗМІСТ

Президія УСВФронту — На прославу Хрестителя України	1
Політичні заходи в ЗСА	3
БОГДАН ЛІВЧАК — Московський імперіалізм, Україна і світ	4
В. КУЛЬЧИЦЬКИЙ ГУТ — Про журналістів, історію України й американську політику	8
ЛЕВ КОКОДИНСЬКИЙ — Мих. Подворняк — „Вітер з Волині” (Рецензія)	11
НАДІЯ НАУМ — „Львуф, Польска” (Репліка)	14
КЛАВДІЯ ФОЛЬЦ — Антонове життя (Спогад із Укр. ССР)	15
ОСИП РОЖКА — УНПомочі 70 літ (Про альманах „Золотий вінок УНП”)	16
Д-Р В. НІНЬОВСЬКИЙ Диявольська конституція ССРСР	19
Д-Р РОМАН МАЛАЩУК — Прощай, Андрію Бандеро!	24
ІЗ видавничого Фонду ім. Л. Рихтицького Науково-популярний збірник „Російщення України”	

**ГЛИБОКИМ СМУТКОМ ВКРИТА УКРАЇНСЬКА ЗЕМЛЯ І
УКРАЇНСЬКА ЛЮДИНА В БОЖОМУ СВІТІ: ВІД НАС ВІДИШОВ
ДО БОГА ВЕЛИКИЙ ДУХОВНИЙ ПРОВІДНИК, ПАТРІЯРХ УКРА-
ЇНСЬКОЇ ПОМІСНОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ БЛАЖЕННІШОЇ
ПАМ'ЯТІ НОСИФ СЛІПНИ, КАРДИНАЛ.**

**НЕХАЙ ВІДХІД ДО БОГА ПРАВЕДНИКА УКРАЇНСЬКОЇ
НАРОДУ УТВЕРДИТЬ НАШУ ВІРУ В БОГА І В УКРАЇНУ —
МАЄМО ТЕПЕР НОВОГО МУЧЕНИКА — ЗАСТУПНИКА ПЕРЕД
ПРЕСТОЛОМ ВСЕВИШНЬОГО.**

ПОМЕР ПАТРІЯРХ — НЕХАЙ ЖИВЕ ПАТРІЯРХАТ!

ГУ ООЧСУ, ГУ ОЖ ОЧСУ

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА „ВІСНИКА” ЛИШЕ 10 ДОЛ.

ВІСНИК

НА ПРОСЛАВУ ХРЕСТИТЕЛЯ УКРАЇНИ ЗВЕРНЕННЯ УСВФ З ПРИВОДУ ТИСЯЧОЛІТТЯ ОФІЦІЙНОГО ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ

Найбільше революційною подією в історії людства була поява на цій землі Богочоловіка — Ісуса Христа. Вона основно змінила духове обличчя світу, надаючи йому елементи вічності людської душі, які назавжди визначили долю людини і людства у цілому.

Чого dokonало християнство в історії української нації, не сила оцінити у відначенні тієї найсвітлішої події в історії української нації-держави.

Треба, щоб уся українська громадськість причинилася до якнайвельчавішого відсвяткування Тисячоліття Хрещення України. Треба бути дуже уважливим, щоб у підготові не зникнуло найважливіше і найконечніше, щоб в обличчі російського ворога, його наступу на українське християнство з боку воюючого російського безбожництва і цезаропапистської російської Загорської та однаково імперіяльної еміграційної православної церкви усе українство й наші Церкви виступили з'єднано й суцільно в ім'я св. Андрія Первозванного і Хрестителя України Володимира Великого Святого.

ОУВФ підтримують Конференцію з травня 1984 УВУ, УКУ та інших українських науково-дослідчих і науково-навчальних установ та їхні пільги, схвалені у Мюнхені.

Апелюємо до української громадськості, до Ієрархів наших Церков діяти єкуменічно, бо за Святого Володимира Великого була єдина християнська Україна! Вона була єдиною, як пророкував св. Андрей Христовий Апостол з Київських гір, що з них засяє Божя благодать!

Подумаймо над протидією московським заходам загарбати нашу славу історію державної християнської України. Діймо у тому відношенні єкуменічно усі як один!

Пригадуємо заяву Пімена: „1988 року святкуємо тисячоліття російської нації, російської

державности, російської культури, російської літератури, російського історичного існування...”. Так заговорив Загорськ („Ді Вельт”, 19 квітня 1984, Бонн). Загорськ видав уже основну книгу-альбом-плагіят на люксембурзькому папері, в якому представлені з коментарями чужими мовами крадені чи загарбані наші християнські й національні святощі — наші Собори, Лаври, наші ікони, пам'ятники, як твори російського „генія”, загарбане у нас добро! Для Загорська і його імперіялістичних співієрархів з еміграційної російської церкви — це є мільнієм російської Церкви, нації, держави. Наша відповідь мусить бути не лише релігійна, але національно-державно-релігійна.

Це ж було офіційне введення християнства в Україні, яке існувало вже декілька століть. Мусимо усі сконсолідовано прийняти бій національно-релігійний, державно-релігійний, мусимо доказати, що це мільнієм християнської державної України. Мусимо теж протиставитися кард. Глемпові з його заявою про тисячоліття хрещення Росії, яке католицька Польща хоче святкувати у протиріччю Папі Римському, який проголосив, що це Тисячоліття Державної Християнської України. Чи Папа Римський втримає цю позицію? За це мусять уже дбати наші Владики так, як Владики УАНЦ подбають про те, щоб Єкуменічний Царгородський Патріарх зайняв тотожне становище з українським.

Найактуальніші завдання: видати капітальну книгу українською та зокрема чужими мовами світу про християнство в Україні, про офіційне Хрещення України з точки зору не лише релігійної, але національної, державної, історичної, культурної, мистецької, післанництва Києва на Сході Європи з пророчими словами св. Андрея. В и д а т и мартирологію і гагіо-

графію наших Церков і нашої нації, щоб тим засвідчити, що Україна боролася і страждала за перемогу Христової правди на українській землі й у світі. В и д а т и альбом національно-релігійних і церковно-державних святощів від тисячоліття й ранише, святощів нищених, граблених, крадених ворогами-окупантами й наїзниками, москалями й іншими завойовниками різних часів нашої історії, альбом наших ікон, наших Соборів, наших Лавр, наших гуцульських, лемківських перлин-церков, наших пам'ятників із поясненнями чужими мовами, щоб світ побачив славу християнської України й її ще раніші часи, на яких виростало християнство.

Нам апель до української громадськості, до усіх, без різниці партійно-політичних переконань:

Ушануймо Тисячоліття найсвітлішої події нашої історії здвигненням могутнього пам'ятника Володимирові Великому Святому, Христителю України, Володареві України у Вашингтоні!

Найперше нам треба добитися згоди урядових чинників ЗСА. У цій справі робляться заходи впливових українських чинників у порозумінні з нашими церковними властями. Сотні тисяч українців з усього вільного світу прибули б на відкриття пам'ятника, можливо, доконе найвищими достойниками ЗСА та з участю найвищих українських церковних і світських чинників і — ймовірно — інціонаціональних приятелів України, очевидно, без москалів.

Уже знайдено скульптора, який виконає проєкт. Тисячі пожертвують свої датки на це святе діло. І воно буде доконе, якщо лише

буде згода офіційних кіл ЗСА. Блаженніший Патріярх Йосиф І на початок на цю ціль задеклярував десять тисяч американських доларів. Таку ж саму суму на пам'ятник задеклярував УСВФронт.

Апелюємо у найліпшій інтенції й у найкращій волі, не квестіонуючи нічєї ініціативи, до усіх церковних, наукових, громадських, політичних чинників, щоб поглянули дійсності ввічі, віднайшли ієрархію вартостей і завдань, зрозуміли, що є першочергове, що є найважливіше, щоб через ці всього три і пів року можна зробити найефективніше, щоб світ почув про нашу націю, нашу державу, тисячоліття удержавлення християнства нашим Святим Володарем, який є святим обох наших Церков, щоб спільним зусиллям усього патріотичного християнського українства ми добилися того, щоб на гідному місці у Вашингтоні виднів пам'ятник з написом:

**„У ВЕЛИКЕ ТИСЯЧОЛІТТЯ 988-1988”
ХРЕСТИТЕЛЕВИ УКРАЇНИ
ВОЛОДИМИРОВИ ВЕЛИКОМУ СВЯТОМУ
ВОЛОДАРЕВИ УКРАЇНИ
У ВДЯЧНОСТІ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД
В УКРАЇНИ Й ПОЗА УКРАЇНОЮ СУЩИЙ**

Що б появилася вчас згадані нами необхідні книги й у рік Великого Тисячоліття вони заповнили усі доступні нам офіційні, наукові, культурні, політичні, церковні, публіцистичні, журналістичні, університетські, бібліотечні інституції та були предметом загального масового поширення.

Що б ми не спізналися, бо ворог християнської Самостійної Соборної Української Держави вже діє.

Віriamo, що наше слово висказане щиро і відкрито, промовить до патріотичних умів і сердець усіх українських патріотів, які під тим кутом передумалють свої плини і наші проєкти та стануть з нами в один гуж діяти.

Віriamo, що знайдуться тисячі жертводавців-фундаторів згаданих необхідних творів і зокре-

“VISNYK” — “THE HERALD” (ISSN 0042-7004) is published Monthly, except July and August, when bi-monthly for \$10 per year by the Organization for Defense of Four Freedoms for Ukraine, Inc., 136 Second Avenue, New York N.Y. 10003. Second-class postage paid at New York, N.Y.

POSTMASTER: Send address changes to THE VISNYK — THE HERALD, P.O. Box 304, Cooper Station, New York, N.Y. 10276.

ПОЛТИЧНІ ЗАХОДИ В ЗСА

Під час свого останнього перебування у ЗСА Ярослав Стецько, голова УДП і ОУН, поробив заходи у різних справах, пов'язаних із становищем України й інших поневолених народів перед американськими в столиці Вашингтоні й іншими державними чинниками в Нью-Йорку в ОН.

У зв'язку з відмовою ССРСР брати участь у 23-й Олімпіаді, при зустрічі з компетентними американськими олімпійськими чинниками вручив їм становище, в якому висунув необхідність включити в Олімпійські ігри команди спортсменів емігрантів поневолених народів, щоб вони репрезентували поневолені більшовизмом народи в ССРСР і в сателітних країнах. Це тим більше, що спортова команда ССРСР це команда імперії, а не нації, уявлених у цій імперії, що у принципі суперечить олімпійській ідеї.

ОУН і АБН виготували низку видань, у тому роз'яснювальні листівки чужими мовами, про становище у поневолених країнах і викрадання Москвою спортсменів з-поміж поневолених нею націй в імперії.

Відвідуючи шефів місій деяких вільних націй при ОН, Ярослав Стецько вручив їм меморандум стосовно репрезентації України в ОН колоніальним райхкомісаріатом, чи генеральною губернією, яку очолює вислужницька, наставлена Москвою, кліка Щербицького і Ко. під прямим наглядом москалів-наглядачів у Києві. Так звана Українська ССР репрезентує інтереси імперії, не України. Україна є проти т.зв. УССР — це є формула. Україну може репре-

зентувати лише та сила, яка веде визвольну боротьбу в Україні проти колоніального панування москалів і є речником тієї справедливої боротьби у вільному світі. Ніякий вислужник Москви з УССР не має права говорити від імені України.

У зв'язку з Тижнем Поневолених Націй Ярослав Стецько переслав меморіал до Президента Роналда Регена, підкреслюючи значення поневолених націй як союзників вільного світу у боротьбі проти більшовизму та вагу щорічної вчистоти у Білому Домі для підтримки боротьби поневолених народів за волю й незалежність. Особливу увагу звернув на героїчний шлях борців, які караються вже десятироки по більшовицьких тюрмах і концтаборах, зокрема на осліпленого ворогом мученика, що став символом вірності ідеї і рідному батькові, Юрія Шухевича. „Світ мусить пам'ятати про героїв і мучеників, бо завдяки їх живуть нації”, писав Я. Стецько.

У дискусії з деякими парламентаристами у Вашингтоні, як теж видатними дипломатичними діячами, голова УДП звернув увагу на величезне значення Тисячоліття офіційного Хрещення України у претинаступі проти воюючого безбожництва, що є інтегральною частиною більшовизму, який змагає до завоювання усього світу.

30 червня 1984

ма пам'ятника, а їхні прізвища будуть викарбовані на згадку поколінь на належному місці.

Президія

Українського Світового Визвольного Фронту

Інк. Богдан Федорак
голова

Д-р Богдан Крук
секретар

Карль Густаф Штрем, Відень

„ВАШІНГТОН ТАЙМС” ПРО ССРСР

Столичний щоденник „Вашігтон Таймс” у числі з 22.5.1984 р. влучно схарактеризував ССРСР як російську більшовицьку імперію.

Щоденник ствердив, що „ССРСР перетворив свої республіки в колонії і опанував половину Європи”. У тім часописі сказано, що вже крайній час ліберально-демократичній американській пресі перестати оперувати накинутими з Москви поняттями-фальшивками, нібито ССРСР є за мир, за демократію, за деколонізацію світу і т.п.

Богдан Лівчак

МОСКОВСЬКИЙ ІМПЕРІАЛІЗМ, УКРАЇНА І СВІТ

Проф. Яковлів у своїй книжці „Переяславський Договір” пише, що це був договір між Україною та Москвою, між двома чужими з погляду походження, культури, звичаїв і мови народами. Загально кажуть, що москалі це мішанина монгольсько-фінських племен, а це треба поширити на багато інших мішанин. Треба думати, що це не сталося усе відразу. Чим більше поширювалися володіння московські, тим більше приходять домішок крові.

Кажуть, що зараз у москалів є 80% чужої крові.

Вже на час великого князя київського Ярослава Мудрого 1054 р. ця московська вівітка набирає дещо відмінних рис, у формі князівств Ростовського і Суздальського. Ще за життя князь Ярослав Мудрий приділив своєму синові Всеволодові: Переяслав, Ростов і Суздаль.

Під впливом місцевого оточення, а саме фінських племен: весь, мера, ядь, чудь, муроми, чухлома — на протязі більше століття виникали зміни у тій племенній вівітці.

У 1169 р. новозформоване племенне твориво йде походом на Київ і руйнує його, як щось чуже!

Про це читаємо у Д. Дорошенка: Андрій Боголюбський прийшов зі своїм військом, складеним із суздальців та володимирців. Ці люди, чужі українцям мовою і звичаєм, немилосердно поруйнували й пограбували наш столичний Київ. Завойовники здирали в церквах шати з образів, здирали дзвони, грабували по хатах усе, що потрапило під руки. Людей немилосердно вбивали, або забирали в неволю.

Отож бачимо, що та нова суміш — цілком чужа українцям. На чоло тієї сумішки висувається Москва — це фінська назва, яка з половини 14 ст. починає „собірати” мирно і війною навколо себе сусідні князівства і землі.

В 1246 р. ті терени захоплюють татари під проводом Батия, що доходить аж до Новгороду Великого.

В половині 13 ст. Москва була зовсім незначним і бідним уділом, але скоро почала рости,

збільшуватися і в половині 14 ст. московські князі придбали собі становище „Великих Князів” і гегемонію над усіма північними князівствами. Московські князі притримувалися дуже льояльної, запобігливої політики щодо татар, і це забезпечило їм велике князівство.

Силою, підкупом і хитрощами підбили московські князі під свою владу цілий ряд князівств, і в другій половині 14 ст. велика частина суміжних територій вже належала Москві. Князі московські вводили сувору централізацію і придушували будь-який прояв самоуправи. Всі верстви громадянства мусіли відбувати службу державі і влада князя не обмежувалася ніким і нічим.

1480 р. Іван III скинув ослабле татарське ярмо. Під татарами Москва пробула майже 250 років. За цей час багато дечого можна було навчитися чи перейняти, тим більше, що та сумішка безперерійно даліше вимішувалася з азіятами. Відбувалося щось таке, як тепер насильне „творення” советського народу.

Отож до московської основи, індивідуальної анархістичної — фінський елемент, підсилений татарським, додав своєї впертості, твердості, жорстокості, нетерпимості, з нахилом до фанатизму в обстоюванні свого. Такими були вже батьки майбутніх москвинів, коли вони руйнували Київ під проводом князя Андрія Боголюбського.

Татари за два з половиною століття лишили й собі слід у московській душі, — так пише історик Карамзін, до речі, також татарського походження. Все, що мало вигляд свободи і громадських прав, було згноблене і зникло. Князі низько зігнувшись в Орді, поверталися додому, як могутньо-жахливі володарі-деспоти. Москва завдячує свою велич ханам, — продовжує той Карамзін.

Не тільки князі і їх ближче оточення, але й широкі маси підпадали під татарський вплив: Борис Годунов, татарин з походження, міг стати московським царем. Просякнення татарського елемента в саму верхню частину москви-

повну інкорпорацію України. Для легального проведення того треба було видумати права московських царів на спадщину великих Київських Князів.

Це все було сумнівної вартости, а тим більше у відношенні до німки Катерини, яка і московську царську владу посідала неправдо.

Пізніше московські історики і правники вигадали „добровільне” приєднання українського народу до московського, „під високу руку московського царя”. Або, як „возсоєдиненіє” Великої й Малої Росії в єдину нероздільну російську імперію.

Так скасовано українську державність, зруйновано Січ Запорізьку — останнього носія української державности. До 1917 р. Україна не була державою.

Петро I видав указ про перейменування Московії на Росію. Починаючи з того часу, імперіалізм став головною ціллю зовнішньої політики Москви, яка продовжується і по сьогодні. За Петра I була забрана Прибалтика 1721 р. з прилученням до імперії Лівонії, Естляндії, Інгрії і фінського Віпури.

Почалося постійне загарбування сибірських просторів, Далекої Півночі і Далекого Сходу. За цариці Анни Павлівни Москва вийшла до Охотського моря, а за цариці Єлисавети (1741-62) Москва ступила на другу півкулю землі — на американський континент і приєднала до імперії Аляску, яку згодом, за царя Олександра II 1867 р. продано за дрібну суму — 7 мільйонів дол. Америці, бо Росія не могла стравити тієї задалекої добичі. Москва довела до повалення Польщі і загарбання Литви. Тоді також опановано землі між Бугом і Дністром. Так Москва досягла берегів Чорного моря.

1801 р. було знищено Царство Грузинське, цар Олександр I зробив із земель Грузії ад-

міністраційну одиницю московської імперії.

Потім, вже за царя Миколи I, 1818р. було загарбано Вірменію. Ще перед тим Олександр I на Віденському Конгресі 1814-15 нав'язав Польщі „персональну унію” з Москвою, а після кривавого придушення польського повстання 1830-31 цар Микола I створив із Польщі, себто з тих теренів польських, які були під окупацією Москви, т. зв. „Привіслянський Край”. Друге польське повстання проти Москви в роках 1863-64 криваво придушив цар Олександр II. Цей стан тривав аж до 1918 р.

Крок за кроком провадячи імперіялістичну політику, Москва закріплювалася в Середній Азії і в Закаспії. За Олександра II 1865 р. було забрано Ташкент, 1868 — Самарканд і Бухару, 1875 р. — Хіву і Закаспій, отже за „царя-освободителя” — з таким парадоксальним іменем цей цар фігурує в аналах офіційної московської історії! У московську колонію були перетворені всі землі каракалпакського, туркменського, казахського, таджикського, узбецького, киргизського народів. А вже за часів Олександра III і Миколи II у 1891-95 рр. Москва військово закріпилася в більшій частині Памиру. 1911 р. при збройному втручанні Москви відірвана від Китаю Зовнішня Монголія стала московським протекторатом, 1921 р. була повністю окупована червоною армією і проголошена „Монгольською Народною Республікою” з большевицьким урядом. „Суверенітет” цієї „Республіки” Китай визнав щойно 1946 р.

Ось так виглядає точна хронологія розвитку білого московського імперіялізму.

Хоч побіжно, але треба пригадати, як це все „добровільно” відбувалося.

Підкорення цілої Центральної Азії за часів царату проходило довгими десятиліттями, у завзятій та кривавій боротьбі.

Підбиття Кавказу за царів нагадує в багатьох моментах сучасну масакру в Афганістані. Як тоді, так і зараз визвольна боротьба Кавказу, а сьогодні Афганістану, відбилася широким відлунням по світі. Кавказ заселений різними воєвничими й вільнолюбними народами і племенами. Боротьба була дуже вперта й коштівувала багато людського життя. В цій боротьбі брали активну участь і наші кубанські

ЗАРЕСОТРУЙТЕ УКРАЇНУ ЯК РОСІЙСЬКУ

КОЛОНІЮ І ДОПОМОЖІТЬ ЗВІЛЬНИТИСЯ

ВІД НАКИНЕНОЇ ОКУПАЦІЇ

з листа до ОН Олесь Бердника

козаки, як найближчі сусіди черкесів. Боротьба загострилася 1843 р., але закінчилася остаточно аж 1864 р., коли скалітулював талановитий вождь черкесів Шаміль, що понад 10 років стояв на чолі черкесів. Шевченко гаряче співчував черкесам у їхній боротьбі за свободу й незалежність проти московського імперіялізму. Шевченко співчував бідному вбогому народові, що так героїчно відстоював свою свободу й не хотів приймати сумнівних дарів московської „цивілізації”, боронив до останку свій „аул” — гірське село, кожну „саклю” — хату і волів умерти, ніж дістатися під чуже панування.

Зараз про ту криваву масакру, яку провадили московські війська на терені Кавказу, „модерні московські історики” пишуть, що Москва не збиралася підбивати Кавказу: Москва, мовляв, була змушена встрявати в тодішні внутрішні міжусобиці на Кавказі й „інтервенювати”... — мало що не рятувати Кавказ!

З вибухом революції серед немосковських народів почався бурхливий процес відродження прадавнього бажання побудови власних держав, бажання визволитися від московського імперіялізму. Впродовж двох років на території колишньої московської імперії постала ціла низка національних народних республік.

Українська Держава відновилася ще перед жовтневою революцією в Москві. Раніше будувалася українська державність над Дніпром у Києві, а згодом і над Дністром у Львові. Пажерливі сусіди своїми пазурами роздерли живий організм українського народу.

Після ліквідації усіх незалежних самостійних держав засновано при кінці грудня 1922 р. ССРСР. Таким чином стара московська імперія була не тільки відновлена, а ще й поширена новими здобутками, як Зовнішня Монголія і Тану-Тувинська провінція.

17 вересня 1939 р. Москва „визволила” Західню Україну і Західню Білорусь; 1940 р. „приєднано” до ССРСР фінську територію з містом Выборгом, Литву, Латвію і Естонію, Басарабію і Буковину.

У наступні роки по Другій світовій війні московський червоний імперіялізм посунувся ще далі. Не так він сам „посунувся”, як його воєнні спільняки „посунули” далі, так що

пів Європи, а саме Польща, Румунія, Болгарія, Мадярщина, Чехо-Словаччина, Східня Німеччина — опинилися під політичним, економічним і стратегічним пануванням Москви.

Прямо без війни опинилася Куба під опікою Москви. Ще раніше від Японії, як воєнну здобич, забрала Москва південну частину Сахаліну і Курильські острови. „Відновлено” право Москви до залізниці в Манджурії, а також на район Порт-Артура і Дального.

Другим повосенним етапом опинилися під контролею московського ведмеда в Центральній Азії — половина Кореї, а до того дійшли В'єтнам, Камбоджа, Лаос.

Недавно в Африці почала контролювати Росія кілька держав, як Анголя, Абесінія, Мозамбік.

Вже п'ятий рік хоча нібито опанований Росією Афганістан — сам кривавиться і не менше спускає крові московським загарбникам.

Московський червоний імперіялізм „наздогнав і перегнав” царську Москву, створивши імперію „від океану — до океану”.

Білий чи червоний імперіялізм є нічим іншим, як традиційним московським імперіялізмом.

Аж врешті сталося щось нечуване: пізньої минулої осені 1983 р. американські і союзні війська висадилися на малім острові Гренада і зліквідували свіже, ще цілком необладнане, московське гніздо шершенів з інтернаціональною закраскою.

Не помогли протести доморослих демо-лібералів і пацифістів. Командуючий генерал поставив категоричне домагання: не допустити на Гренаду лівацько-ліберальної сваволі. І добре, що урядуючі державні мужі дали на це згоду. Гренада — вільна.

Бачимо, що діється у Сальвадорі, де діє демо-ліберальна сваволя.

Московський імперіялізм — історичне явище й історичне зло; Росія-імперія — наш історичний ворог. Не лише Україна — ворог світу.

Використані матеріали:

Д. Дорошенко: „Історія України”
Борис Гомзин: „Большевизм — органічне московське явище”

В. Кульчицький Гут

ПРО ЖУРНАЛІСТІВ, ІСТОРІЮ УКРАЇНИ И АМЕРИКАНСЬКУ ПОЛІТИКУ

У кожного об'єктивно наставленого глядача пресконференції президента Регена, що відбулася у червні, напевно зродилося враження: от стоїть лев, припертий до стіни тічкою собак, і мужньо відбиває всі їхні наскоки. Не тільки ж бо велика більшість питань (у перших 20 хв. всі питання) стосувалися американсько-советських відносин, але особливо у т.зв. "follow-up" питаннях вичувалося настирливе домагання, щоб президент негайно летів до Москви і цілував пантофлю червоного папи.

Ця атмосфера конфронтації вичувалася навіть у звідомленні щод. „Вашінгтон Пост". Там стверджувалося, що на „пресконференції „домінували питання про відношення між ЗСА і ССРСР", а президент „був примирливий, але не дуже конкретний відносно вершинної зустрічі, хоч одночасно, як виглядало, відступив від деяких передумов, які він уважав раніше необхідними для такої зустрічі". Все ж таки, „реагуючи на питання, чи він не був загострий у своїх коментарях про совєтів, президент відмовив зі сарказмом, 'якщо б я вибачився за зістрілення КАЛ 747 і за тому подібні речі, тоді можливо, вони б потеплішали і схотіли говорити'". А „у відповідь на постійно повторювані питання президент таки відмовився подати часове визначення для вершинної зустрічі." (підкр. наш, ВКГ).

У цій поведінці американських журналістів на згаданій пресконференції було, безперечно, багато ідеологічного елемента, та в основному у їхніх виступах особливо вражала повна негачія „історизму". І то тим більше, що президент відбиваючись від їхніх настирливих питань, старався повернути їхню увагу до не так то вже й далекого минулого. Попередні зустрічі президентів Кеннеді і Джансона з советськими лідерами, пригадував він їм, „вели до великих сподівань, а тоді приходили великі розчару-

вання". Журналісти цю пригадку зовсім зігнували.

Наскільки становище президента на згаданій пресконференції заскочило лібералів і всіх лівачів, показала недільна колумна у „В.П." відомої лівачки Мері МакГрорі. Тут вона вдалася до сатири, називаючи республіканську більшість сенату „Петсі Сенат", а президента — Роні Реген. І так, підкресливши факти, що „Роні" відкинув пораду senatorів Бейкера і Петсі була страшно задоволена з того, що він запросив росіян прийти і з ним говорити."

Торгування геополітики

Міс МакГрорі, отже, виразно підказує, що готовість Регена говорити з Черненком — це звичайний передвиборчий трюк. Про це саме, вже серйозно, говорить у „Нью-Йорк Таймсі" Гендрик Смит. Він твердить: „На протязі місяців його політичні радники, вичуваючи, що найбільшою слабкістю цієї сєні буде, як вони то називають, 'справа війни-миру', переставили його на примирливі рейки." Коли до цього додати широко розрекламовану американськими медіа візиту у президента таких визначних республіканських діячів, як голова сенату Говард Бейкер і голова сенатської комісії зовнішніх справ Чарлз Персі, тоді напрошується питання, що, властиво, сталося, що з усіх сторін пішов натиск на президента, щоб він зм'ягчив свою поставу супроти ССРСР?

Так, як ми це бачимо, є на це дві причини: 1. Непоступливе і виразно вороже ставлення ССРСР; 2. Становище демократичних кандидатів на президента після виєлімінування більш консервативно наставлених, яке фактично іде по лінії інтересів Москви, а яке підготували, а тепер підпирають, між іншими, також і ліберальні советологи у таких престижєвих квартальниках як „Форейн Ефєрс" і „Форейн Полісі". Загальне становище цих советологів: клопіт з ССРСР тому, що американці Советського Союзу не розуміють. Пізнайте росіян, кри-

А. Яковлів: „Переяславський договір"

С. Мечник: „Від оприччини до КГБ"

В. Косаренко-Косаревич: „Московський Сфінкс"

чуть вони, і всі клопоти минуться.

І тут приходить значення у цій суматосі історії України. Підкреслюємо: не для оборони України, але для оборони ЗСА. Це особливо ясно впливає із есею „Стара російська спадщина” Джана М. Джойса, тепер політичного дорадника амбасади ЗСА у Нікарагуї, а раніше дорадника амбасади ЗСА у Москві. Редакція „Форейн Полісі” (літо, 1984) під текстом відношує, що „його погляди не конче віддзеркалюють погляди уряду ЗСА”.

Дж. М. Джойс належить, як виходить з есею, до тих, які обвинувачують російський нарід за всі доцьогорічні клопоти соціалізму. Він бо каже: „Це є одна з трагедій історії, що соціалізм спершу осягнув повноту влади якраз в Росії. Принаймні в теорії він має багато до офірування як ступінь прогресивного соціального розвитку. В Росії, однак, глибоко закорінена селянська політична культура схопила соціалізм і негайно переформувала його. Це, що нині остається, є російський комунізм, політична система, яка називає себе соціалістичною, але яка, фактично, є російською селянською комунією, розписаною на велику скалю.”

Не мало б це для нас спеціального інтересу (нехай би Солженіцин тут з ними сперечався), якщо б у ту селянську комунію він не впахав і українців. От початок його есею; „Якщо З'єднані Стейти колинебудь мали б справитися з труднощами у своїх відносинах ССРСР, американці мусять прийти до кращого розуміння психологічних основ, на яких спирається советське суспільство — а точніше, психологічних основ, які лежать в основі суспільств слов'янських народів, які в загальному роблять рішення в советській державі. Доки американці не почнуть краще розуміти дійсність, у якій росіяни — слово, яке тут охоплює і українців і білорусів — живуть, вони ані не будуть розуміти того, чого совети надіються від світу довкруги них, ані не будуть спроможні передати їм американські надії на мир і безпеку.” (Підкр. наші, ВКГ).

Отут мається типовий приклад проблеми із більшістю американських советологів: з однієї сторони, вони зовсім слушно пов'язують розв'язку відносин з ССРСР із добрим його пізнанням, з другої — показують своє власне обме-

жене чи тенденційне знання, яким, подаючи його за чисту монету, зводять на бездоріжжя американську політику. Дж. М. Джойс, — поперше, стає на становище „єдиного котьолка”, по-друге, з геополітичних обставин випикує характер росіян і на його основі будує шість парад, як з росіянами поступати, а вони зводяться до того, що росіянам не можна нічого забороняти, в нічому їм не перешкоджати, а де тільки можна їм помагати. От, для прикладу, остання порада: „Вкінці, американці повинні побоюватися в собі спокусу карати росіян кожного разу, як тільки їхні дії не задовольняють західних стандартів, бо вони (американці) карають тим самих себе.”

А от що він говорить про росіян, під якими, як вище згадано, він розуміє і білорусів, і українців: „Внаслідок тяжких агрикультурних умов, селянин дуже часто діставав не більше як три зерна за кожне зерно, яке він посіяв.”

„На протязі століть **тьомний народ** (російський оригінал і підкр. автора, ВКГ), селянські маси жили на такому вузькому скравку економічної і персональної безпеки, що ціна іти на риск виглядала забороненою”, і тому „на протязі більшості своєї історії селяни полягали на своїх панів і на традиції колективу, не є певне і не може виконувати своїх підставових обов'язків” і тому „російське суспільство як цілість чується незручно з думкою меншої контролі суспільного життя: свобода вважається сваволею, анархія є первородним гріхом.”

На доказ правильності цього всього автор ще цитує Герцена, який твердив, що „(маси) є індиферентні до індивідуальної свободи, свободи слова; маси люблять авторитет.”

І ще оттаке: „Велике опертя Росії на сільське господарство в непригожих географічних широтах робило колективізацію атрактивною, можливо необхідною.”

Чи може серйозний науковець підтягнути під цей образ український нарід? Чи маємо тут справу із кричущим незнанням історії і геополітики Східної Європи взагалі, а України зокрема, чи із свідомим їх фальшуванням?

Другий советолог, який виступив зі своїм есеєм у тому ж кварталнику, Дімітрі Сайме (Simes), часто бере участь у телевізійних про-

грамах, на яких обговорюються американсько-советські відносини. Він також за пізнання ССРСР, і тому він критикує адміністрацію Регена за „брак якогонебудь систематичного пов'язання між науковою аналізою Советського Союзу і політикою ЗСА”, бо „хоч знання і не є панацеєю, незнання ж є отрутою.” Як доказ правильності своєї критики, він наводить приклад „деякого погодження між президентом Рональдом Регеном і Кремлем відносно природи советського режиму (...) і Реген, і советський лідер Константін Черненко твердять, що ССРСР є в основному та сама революційна, універсалистична, месіаністична держава, яка була створена большевицькою революцією. З точки зору Регена ця держава є 'фокусом зла', з точки зору Черненка, вона є 'надією для людства'.”

На його ж думку вони обидва помиляються, бо „Советський Союз вже більше не є революційною державою.” Стараючись довести правильність свого твердження, у нього постійно зударяються ідеолог із науковцем, що, зрештою, притаманне багатьом советологам ліберального напрямку.

У нього „величезна більшість советської еліти є або етнічними слов'янами, або не слов'янами зовсім засимільованими у російську культуру.” Чи не є це ребус з „Тисяч і одної ночі”? А от далі: „Іхній російський патріотизм є такий сильний, як їхнє інтелектуальне і духове пов'язання із Заходом є слабе.” Попередній автор принайменше чувся зобов'язаний сказати читачеві, які слов'янські народи він має на увазі. Чи це має бути ота „наукова аналіза”, яка повинна б навчити американців, як зі советами поступати?!.

З наведеної цитати можна зробити припущення, що для Саймса слов'яни і росіяни — це все те саме, одне, і це припущення підпирає його дальший хід думок, який, фактично, майже покривається зі становищем попереднього автора. От Саймс твердить, що „російська історія виповнена інвазіями, кров'ю і трагедіями”, і тому „в Росії на протязі століть розвинулося сильне переконання, що не може бути такої речі як забагато безпеки, та що полягання на власні сили є одиноким певним засобом до виживання.” Цим „переконанням” він оправдує

і напад на Афганістан. Про це він пише: „Для американців советське наполягання на тому, що незалежний, а тому менше як дружній Афганістан представляє неприпустиму загрозу для советської безпеки, є абсурдним. Проте більшість американців згоджувалася з Регеном, що політично близька до Куби Гренада була загрозою для ЗСА і потвердила інвазію острова.” Подібно пояснює він реакцію Москви на Першінг II у Західній Європі, реакцію ЗСА на советські ракети на Кубі, реакцію Москви на події в Польщі, реакцію ЗСА на події в Ел-Салвадорі.

В усіх згаданих вище потягненнях Москви Саймс не приписує жадної ролі комунізму. Але він знає, що для ССРСР комунізм таки якусь роллю відіграє. Сстверджує, що „десятки закордонних комуністичних партій і фракцій ще даліше дістають напрямні з Москви.” Він тільки цілий час намагається цю роллю якомога применшити. І тут іде він по лінії найменшого опору, так як і його попередники. Він наводить Бердяєва, що „трудність у зробленні осуду про комунізм є визначена якраз його дуальним характером — російський і інтернаціональний”, але він того дуального характеру не хоче бачити: його попередники (скажім, молодий Кеннан) відкидали перший елемент, а приймали тільки другий, — Саймс відкидає чи старається применшити другий елемент, а на проміжне місце висуває тільки перший. Звідси у нього виходить така дивовижа, що Кубу він

МОСКОВСЬКО-МАЛОРОСІЙСЬКА КАЗУІСТИКА

Зразком московсько-малоросійської, большевицької, казуїстики в ділянці мови може послужити кінцевий висновок у статті М. Пилинського і Г. Колесника в „Літературній Україні” ч. 27/1984 „Літературне слово”. Цитусмо без зміни змосковщеного правнису:

„У наші дні мова українського радянського народу потужно й широко звучить „у вольнім співі всіх братерських мов” (М. Рильський). Подальший розвиток і розквіт мови української соціалістичної нації одночасно із зростанням ролі російської мови як мови міжнародного спілкування є об'єктивною закономірністю соціалістичного суспільства.”

До чого веде „зростання ролі російської мови” та подібна „закономірність” — автори не пишуть.

трактує як зовсім самостійний чинник і передає як добру монету оттаку московську брехню: „Коли Александер Гейг, мол., тоді ще державний секретар, у розмові з амбасадором Москви натискав на справу „кубинського авантуризму”, відповідь Анатолія Добриніна його переконала, що 'дії Куби у Західній гемісфері є справою тільки між ЗСА і Кубою'.”

Свідчення „фальшивих пророків”

У світі джойсів і саймеїв тяжко також пояснити існування „фальшивих пророків”, про яких писав недавно Роман Рахманний. Їхні дії, безперечно, не обмежуються до справи війни і миру. От відбули поїздки до СРСР представники Національної ради церков і в Москві перед від'їздом та й по повероті до ЗСА наговорили вони такого, що навіть „Вашіngтон Пост” не міг того стерпіти і скартав їх у редакційній під саркастичним наголовком „У Советському раю”. Знов же конференція католиків у Голляндії стала в обороні т.зв. „визвольної теології”, „вчення”, яке пригинає науку Церкви до марксизму!

А от ще інший аспект поведінки оцих „фальшивих пророків” розкриває Загаррі у „Нью Ріпаблік” за 28 червня 1984 р. Вона пише: „Єпископ Раул Мур, мол. заявив у своєму річному великодньому посланні до Єпископської дісцезії в Нью-Йорку: 'нам забрало двадцять літ, щоб мати вибори і Джордж Вашингтон був одиноким кандидатом(...) Джесі Джексон запропонував таку ж саму аналізу — а також і самі сандіністи. Порівняння, одначе, провалюється і як історія, і як аналогія.” Пригадавши у дальшому ході коментаря, що перед створенням федерації п.н. ЗСА та вибору президента цієї федерації існували вже стейти, які мали свої конституції і переводили вибори, вона його закінчує так: „Навіть, якщо хтось вірить, як у це вірить єпископ Мур, що політика ЗСА в Центральній Америці є 'нелегальна і неморальна', то все так є абсурдом порівнювати політику сандіністів з політикою американської ранньої республіки. Є іронією, що єпископ Мур готовий кидати наклепи на історію своєї країни, щоб спотворити історію Нікарагуи.”

Велика відповідальність

Є одиниці, які переконують українську громаду, що тут з Москвою боротися не можна. „Хочете боротися з Москвою, ідіть там”, — кажуть вони. О, як глибоко вони помиляються!...

Все вище сказане наглядно показує, що воїни Москви, свідомі чи не свідомі, є і тут, у ЗСА. І вони, як терміти, стараються, тут знову підкреслюємо, свідомо чи несвідомо, підготити сили ЗСА, одинокої солідної перешкоди на шляху Москви до опанування світу.

Хто ж повинен бути найкраще підготований, щоб тих воїнів викривати і їх поборювати, як не українці. І це велика відповідальність, не тільки перед Україною, не тільки перед прибраною батьківщиною ЗСА, але і перед цілим людством. Москва ж бо „третій Рим” — є ворогом усього людства.

Я не помру,
Я обізвуся в людях,
Щоб розбудити
помисли незлі, —
Та слово те,
що пломеніє в грудях,
До них проб'ється
навіть з-під землі...

М. Руденко,
Політ'язень Москви

Комунізм – Облуда!
Націоналізм – Перемога!

Лев Кокодинський

МИХАЙЛО ПОДВОРНЯК – „ВІТЕР З ВОЛИНИ

(Спогади, 240 стор.)

Зачинаємо читати цю книжку від передмови, що її написав священик о. Степан Ярмусь. Він пише, між іншим: „Спомини „Вітер з Волині” написані правдою, чистою правдою”. Така рекомендація дуже заохочує прочитати цю книжку. Але читач вже з перших сторінок ствердить, що там немає побажаної „чистої” правди. Вже на стр. 7, М. Подворняк пише слідує: „День 1-го вересня 1939 р. був фатальним днем не тільки для тодішньої Польщі... Він породив страшні концентраційні табори... він створив... Вінницю... а нашу Батьківщину віддав на тяжкі терпіння, в яких вона мучиться і досі”. Читаєш і думаєш, де ж є та „чиста” правда?

Чейже концентраційні табори в СРСР існували вже кільканадцять літ перед 1.9.1939 р., бо вже в 1919 році створено систему таборів „Соловецькі Острови”, популярно звані „Соловки”, де загинуло багато української інтелігенції. Про це пише докладно Семен Підгайний в книжці „Українська інтелігенція на Соловках”. У 1920 р. були створені концтабори на Печорі, для експлуатації лісів та видобування золота. В 1928-1934 роках постає ціла мережа концтаборів. В цих роках в’язні-засланці будували Біломорсько-Балтицький канал, гідро-електростанції в Карелії, залізниця Байкало-Амурську, Котляс-Ухта і інші. Як подає „Е.У.”, стр. 1118, за той час було заслано до концтаборів понад 1 млн. осіб, у тому близько 70% розкуркулених українських селян. Зокрема великий терор і масові заслання до концтаборів посилювалися в роках 1930-1932, що закінчилося штучно зорганізованим голодом в роках 1932-1933. У 1934 році був створений при НКВД ГУЛАГ, а ще перед 1-м вересня 1939 р. були загально відомі такі групи концтаборів, як Караганда, Потьма, Колима, Мордовія і інші, в яких до 1.9.1939 р. із нашої Батьківщини було заслано кілька мільйонів українців, і майже половина з них була там знищена. А п. Подворняк пише в своїй книжці, що щойно день

1.9.1939 породив страшні концтабори.

Також п. Подворняк пише в своїй книжці, що... „день 1.9.1939 р. створив Вінницю”. Знову неправдиве твердження. Загально відомо, що могили помордованих невинних жертв у Вінниці походять з 1937-1938 років, отже перед 1939. Це ствердила комісія на підставі документів, знайдених при жертвах московсько-більшевицьких масакр, похованих у тих могилах. Також неправдою, і то кричущою неправдою, є твердження п. Подворняка, що „... день 1.9.1939 віддав нашу Батьківщину на тяжкі терпіння, в яких вона мучиться і досі”. Наша Батьківщина мучиться в тяжких терпіннях від 1920 року. Про ці речі повинен хіба знати п. Подворняк, адже про них знає кожний пересічно грамотний українець. Про ці правди вчасть у вищих клясах шкіль українознавства.

Дальша „чиста” правда в книжці п. Подворняка є така. На стр. 9 він пише: „... На шляху з Рівного через Луцьк повно міліції”. Розуміється, польської. Очевидна неправда! Ніякої міліції в часах, про які пише п. Подворняк, у Польщі не було. Була звичайна поліція і військова жандармерія. На стр. 17 читаємо: „Наші люди виносили на шлях польським втікачам хліб, молоко, яйця, солонину... кормили їх чим тільки можна було. Дядьки запрягали свої коні і підвозили втікачів”. Це вже чиста вигадка, як багато інших в книжці Подворняка. Я, змобілізований до польської армії, відступаючи з рештками розбитих частин, перейшов пішки Холмщину, Грубешівщину і майже цілу Волинь, від Володимира Волинського через Луцьк аж до Рівного, де 17.9.1939 р. в пополудневих годинах вже з’явилися панцерники і піхотні частини советської армії. В моїй мандрівці тільки через майже цілу Волинь я ніде, ніколи не бачив такої ідилії, про яку пише п. Подворняк, щоби селяни виносили для польських біженців на шлях хліб, молоко, яйця, солонину. Взагалі в цих днях не можна було дістати жодних харчів, ані за гроші, ані за виміну за річі. Мені особисто вдалося кілька разів випросити, прямо вижебрати, кусень хліба,

записник вийшов друком в році 1968, а книжка п. Подворняка в 1981 р. На стор. 179 п. Подворняк пише: „Українська Повстанська Армія була належно зорганізована, населення її підтримувало... Але довір'я наших людей до УПА було недовге, бо Українська Повстанська Армія ще того самого року поділилася надвоє, на якихось бандерівців і мельниківців, і ті дві групи почали вести між собою боротьбу. А на 181 стор. пише дослівно, що „...мельниківців було більше, але вони не бажали провадити братовбивчої війни”. Отже питання до п. Подворняка: чи „ті дві групи почали вести між собою боротьбу, чи мельниківці не бажали провадити братовбивчої боротьби і спокійно відступилися з дороги”?

Правдою є, що в часі, про який пише п. Подворняк (друга половина 1942 р. і перша половина 1943 р.), не було однієї УПА, яка того ж року поділилася, а були такі українські збройні відділи: 1. на північному Поліссі — „Поліська Січ” Тараса Бульби, на Волині: 2. збройні відділи ОУН під проводом С. Бандери, 3. збройні відділи ОУН під проводом Андрія Мельника, 4. „Фронт української революції”, „ФУР”, 5. „Холодний Яр”, 6. „Вільне козацтво”, 7. „Вільна Україна” і другі, менше відомі, які визнавали лише „програму” свого провідника чи отамана. Всі ті відділи діяли на власну руку, без порозуміння між собою, без жадної координації. Почав зароджуватися стан хаотичної отаманщини з часів Визвольних Змагань 1918-1920 років, який заподіяв так багато шкоди молодій українській державі. Де ж тут та одноціла УПА і її поділ на дві групи, про які пише п. Подворняк? З кінцем 1942 р. мельниківці ще не могли рішитися, яку назву прийняти для своїх збройних відділів (дивись М. Данилюка „Повстанський Записник”, стор. 113). На стор. 181-182 пише п. Подворняк так: „Тепер у бандерівців опинилися молодики, які тільки були здібні на те, щоби грабувати і вбивати. Були це переважно молоді хлопці, часто підручки, оце сільське шумовиння. Це були люди, які не мали в душі жадного співчуття до людини. Вони принесли нашому народові чимало горя... А бандерівського СБ наші люди боялися не менше, як НКВД, чи гестапо... люди дивува-

лися, чи ж справді вони не мають якогось проводу, що він повинен їх спинити”.

Це наклеп, і то на волинську молодь. Дивуватися треба твердженню п. Подворняка, що волинське село видало так багато отого „шумовиння”, отих „садистів”, що тероризувало, грабило все населення Волині. Гарну опінію видав він для волинського села! Подворняк сумнівається навіть у тому, чи бандерівці мали якийсь провід. Пане Подворняк, провід бандерівський складався з визначних, знаних громадян-патріотів. Згадати б лише про декотрих, як: Олександр Бусел, провідний член ОУН, в'язень польських тюрем, під німецькою окупацією організував українське шкільництво на Волині — розстріляний німцями в Клевані. Його брат, Яків, підпільний публіцист, також в'язень польських тюрем, керівний член визвольного руху, загинув у 1945 р. в бою з большевиками. Ростислав Волошин, голова Союзу українських студентських організацій під Польщею — в'язень польських і німецьких тюрем, голова першої Конференції АБН в лісах Житомирщини, співзасновник УПА, член Бюро Проводу ОУН, поляг у бою з большевиками. Вони всі три сини волинської землі, належали до суспільно-політичного Проводу. Командиром УПА-Північ був полк. Дмитро Клячківський, також син Волині; шефом штабу УПА був полк. армії УНР — Леонід Ступницький. Членами штабу були: полк. Іван Литвиненко і полк. Микола Омелюсів, обидва старшини армії УНР. Ті люди, після опінії Подворняка, командували „сільським шумовинням, грабіжниками, садистами”.

Є ще багато більше визначних патріотів-громадян, причасних до творення УПА на Волині і керування її боротьбою. Всі вони полягли в тій тяжкій боротьбі, а п. Подворняк зберіг свою марну жизнь, щоби на еміграції писати про них папквілі, знеславлювати їхню світлу пам'ять. Всі лиха, всі злочини, які були під час війни на Волині, приписує п. Подворняк бандерівцям, навіть такі, про які всім відомо, що їх вчинив хто інший, як напр. вбивство о. мітр. Олексія. Також злочини над українським народом, вчинені московсько-большевицькими бандами, приписує він бандерівцям. А

Клавдія Фольц

АНТОНОВЕ ЖИТТЯ

(Спогад з окупованої України, УССР)

Важко було Антонові, заводському слюсареві, утримувати родину із 7-и осіб. Найстаршому, мовчазному та чутливому, синові, Славкові, лише 12 років. Скорої помочі від нього не буде. А часи тяжкі. Щойно пережили страшну го-лодну зиму 1932-33 рр. А як же далі жити? Один за одним підуть діти у школу, треба ж їх і нагодувати, і вдягнути. Але як, у що і за що? Денно і нічно ламав собі голову Антін. Прислухався й приглядався, як же інші дають собі раду? Бачив, кругом у всіх була біда, лише родини партійців і виглядали справніше, і вдягнені краще. Отже, партійним живеться легше, особливо тим, приїжджим...

Поговорив з парторгом цеху, а той порадив Антонові піти на вечірні курси політграмоти, а по курсах вступити в партію. Антін так і зробив і, вже через рік був переведений з заводу до партосередку, а по шаблях угору, через 5 років був завідувачим крамниці з доброю зарплатнею.

Загалом у місті крамниць було небагато і всі вони були дуже бідні. Потрібного краму не було, а були всякі „витрибеньки”, як шовкові квіти чи металеві гудзики, що від прання іржавіли, псуючи одержу, і т.п.

Більшість полицок, що ще під час НЕП'у вгиналися від краму, тепер були завішені величезними картинами-плякатами, на яких було зображено напіводягнених дорослих та дітей, які під сяючим сонцем та синім небом бавляться на березі моря, чи річки, а під ним було гасло: „Солнце, воздух и вода — лучшие друзья здоров'я”. — А про хліб не згадують, — додавали люди.

А на питання: — Чи сьогодні є щось новенького у крамниці? — відповідали: — Ні, все ще ті ж самі: сонце, воздух та вода. („Воздух” — московське, тобто повітря).

Та хоч навиду, для загального населення, у крамницях нічого не було, все ж таки з-під прилавку дещо перепало начальству міста, родичам та знайомим: хутра, одяг, білизна,

взуття та інші дефіцитні речі.

Життя Антонової родини значно покращало.

Та ось неждано-негадано на крамницю налетіла ревізійна комісія. (Комусь Антон не догодив). Все переписували, все підраховували і не дочислились кілька тисяч карбованців.

Антонові загрозувало довголітнє ув'язнення або заслання, і знову родина під загрозою: майно skonфісують, родину виженуть на вулицю, а дітей повикидають зі школи. І понесе їх вітер жебраками...

А куди ж вони підуть? З чого житимуть? Що робити? Як рятуватися?

Антін не злодій, він тих грошей не крав, але „головки”, яким він мусів давати товари з-під прилавку, „забували” за них платити, а після 2-х, 3-х нагадувань навіть загрозували Антонові; тебе, буцім-то, й поставили туди, щоб ти умів „свої руки гріти” і другим „підігрівати”. От і викручуйся, як знаєш.

Антін так господарювати не зміг і тепер за це мусів розплачуватись. Щоб врятувати себе та родину від загибелі, за порадою знайомого судового дорадника, Антін був змушений принести в жертву старшого, уже 17-илітнього, Славка. Славко мусів взяти на себе це „злодійство”, нібито він украв ті гроші! Дорадник запевняв, що Славко молодий, витримає заслання і вернеться додому. І мовчазний, мрійливий, тонкий як жердина, Славко, покоровся долі, щоб врятувати родину.

Його судили. На питання, на ЩО ж він витратив так багато грошей (бо, в загальних злиднях, НІ НА ЩО було витрачати), Славко відповів, що подорожував... І, хоч всі добре знали, що без особливих паперів чи дозволів в той час далеко не заїдеш, щоб витратити аж таку суму грошей, все ж таки суддя проголосив вирок:

—Ну, як ти так любиш подорожувати, то ми дамо тобі найдовшу подорож у твоєму житті. Поїдеш аж до Охотського моря, на 10 років.

Славко мовчки, без сліз, покоровся долі.

ляр), затаврування шкідливості григоренківської концепції „партократії”. У збірнику поміщено в цілості важливіші промови керівників нашого політичного життя. Так поміщено надзвичайно вагоме слово Дост. Голови Я. Стецька, Голови ДП, у якому він виразно, з нагоди посвячення нового Дому УНП в Чикаго заявляє, що „Українська Народна Поміч, ставши в лави ОУВФронту, дала на суттєві питання відповідь, що є тотожна з відповіддю Воюючої України”. Будучи в комплексі ОУВФронту, УНП ясно визначила свою мету „служіння нації теж у своїх статуткових завданнях, які включають, очевидно, братські забезпечені цілі, поруч яких стоять не менше головні: „Давати всіляку можливу моральну й матеріальну підтримку українському народові в його боротьбі за визволення Рідного Краю.” Поміщені також промови Предсідника, заслуженого громадсько-суспільно-політичного діяча Володимира Мазура, які кожна зокрема порушують важливі аспекти зорганізованого життя: „Під прапором націоналізму”. „Роля Української Народної Помічі в житті національної спільноти” та „Бачити світ у перспективі майбутнього”. Описано переїзд до Чикаго нашої установи та подано, яких нових працівників приєднано вже на новому місті постою. В Альманасі особливу увагу присвячено перебігу нарад ХХ Конвенції УНП. Про нові успіхи УНП може посвідчити багатомовний факт, що тільки за один рік часу (1983) приєднано до УНП 452 члени, яких забезпечено на понад 1 мільйон доларів.

Довідуємося, що з переїздом до Чикаго закінчено переорганізування установи і дібрано свіжі сили: п-і Одарку Дейнеку-Робертс, Стефана Пенджолу, Тараса Білика, Лярису Мазур, Маріну Даріян. У дальших дописах з життя УНП знаходимо цікаву статтю більше автобіографічного характеру, в якій Михайло Гікавий описує свої організаційні кроки в Чикаго від 1955 року та участь в житті православної Церкви св. Володимира. Він згадує і про його довголітнє знайомство і співпрацю з Д. Донцовим, він був співробітником і адміністратором видавч впродовж довгих років. Зупиняється довше над першими організаційними кроками УНП в Чикаго — заснування і розбудову

відділів 143 і 200 у Чикаго. В статті згадано і про діяльність його скромної дружини п-і Наталки Гікавої.

Павло Маренець віддає шану одному з перших ідейних піонерів УНП сл.п. Василеві Шабатурі у статті „Незабутній Народний Діач”. Шабатура родився в Золочеві 1884 року, маючи 23 роки переїхав до Америки. Працював в копальнях Пітсбургу, потім у готелі. Не раз виводив УНП з фінансових криз, як напр., після пошесті тифу. Зберіг УНП в системі УККА під час II-ої Світової Війни. В 1962 р. обрано його почесним предсідником УНП. В дальшій статті Сергій Радчук доводить потребу життєвого забезпечення.

Вістки про культурні здобутки українського народу, як також і перегляд декотрих історичних подій, збагачують Альманас УНП. Інж. Антон Куциньський пише про „Святу Княгиню Ольгу — предтечу охрещення України”, Іван Кузич-Березовський про „Походження Королеви Олени-Ольги”. Слідує довша стаття А. Куциньського п.н. „Коли Київ розгромив Москву” — яка відноситься до 325-ліття бою під Конотопом і прекрасну побіду Виговського над тисячним московським військом: є стаття св.п. д-ра М. Аркаса „Землі вольностей запорозьких”, і Надія Наум згадує про хороброго кошового — „Лицар України Кость Гордієнко”, вихваляючи його героїзм і сприт: це він з запорожцями поміг врятуватися шведському війську після битви під Полтавою. Леонід Полтава віддав належне місце о. Агапіві Гончаренкові з нагоди 150-ліття народження того українського отця-патріота, піонера емігрантської України. Це він в імені українців заявляв, що вони ненавидять московське ярмо і „готові повстати в обороні нашої незалежності. Таке наше чуття настановою ніколи не погасне”. Він був само-

~~~~~
**Встане правда, встане воля
 І Тобі Одному
 Помоляться всі язики
 Во віки і віки,
 А покищо — течуть ріки,
 Криваві ріки . . .**

Тарас Шевченко

стійником. Мандрівником. Царсько-імперське III Отделєніє його переслідувало, викрало і мало заслати на певну смерть, але його визволили одчайдушні козаки, і він скрився від злочинної московської руки. Одружився з Альвіною Чітті. Працював редактором „Аляска Геральд”, а згодом заснував „Свободу”, яка після кількох чисел завмерла. Помер на хуторі „Україна” в Сан-Франціско.

Стаття Юліяна Іваськевича пронизана духом боротьби юнацтва ОУН проти московських окупантів. Насвітлює один епізод з цієї боротьби, в якій він викриває злочинність советсько-комуністичної системи, знущання над раненими, безликість нового „визволителя” з Півночі. В статті прославляється героїзм повітового провідника юнацтва ОУН, який нищить ворога суддю Безкровного — гранатою, а себе забиває з пістолі. Призовники — свідки цієї події — нещадно за цей вчинок покарані; по них стріляють і в результаті — 17 ранених, один вмирає. Автор статті дістав розривну кулю в одну ногу, а в ліву аж п'ять. Ранених москалі допитували в шпиталі.

З інших документів, що є в збірнику, згадаємо: „Заснування Києва за Вірменською хроною VII віку”, „Місто Премудрости Божої” — глибоко-змістовна стаття про духовість Києва пера сл.п. Д. Донцова; В. Павловський у статті „Столиця Відродженої України” згадує про важливі події в Києві в час створення української держави в 1917-20-их роках. Проф. Іван Левадний описує Київ на початку 1941 року. Тут поміщено також і маніфест Проводу Організацій Українських Націоналістів з початку 1941-го року.

У збірнику відповідне місце присвячено також поезії: тут довша згадка про поета Олесь Бабія, в якій схоплена його творчість; поміщені поезії відомої поетеси Ганни Черинь „Неопалима Купина” та „Пам'ятник”, і кантату про „Тисячоліття” (про Хрищення Руси-України) поета Л. Полтави. Вірші А. Легота, „Сниться”, О. Лубської „Колядують зорі”, та „Вічний революціонер” І. Франка — надихають нас на змагання до висот, а вірш Є. Малайюка славить пам'ять Симона Петлюри „25 травня

1926 р.”.

В англійському резюме подано коротко про цілі існування УНП та її важливіші досяги: за час від 1914-1982 року виплачено членам 3,843,865.72 долари; згадано, що УНП має 180 відділів у ЗСА та Канаді та що 63,146.24 виплачено на потреби молоді.

Альманах засвідчив ще один перехідний етап в житті Української Помочі, зафіксувавши з усією гідністю черговий ювілей на шляху до великої мети — морального і фінансового служіння великій ідеї визволення українського народу. Зрозумівши велич цієї ідеї, як і потребу фінансової підтримки національних виявів нашого громадського життя та потреб молоді — ми повинні стати в перші ряди будівничих Української Народної Помочі, даючи їй всебічну моральну і фінансову підтримку.

Альманах „Золотий вінок УНП” — це мала енциклопедія із життя УНП за останніх 70 літ.

Зредагував Альманах „Золотий вінок УНП” Леонід Полтава, голова ГУ АДУК у ЗСА.

ВІРНИЙ ШЛЯХ

Відомий кагебіст-„журналіст” В. Стрикул в газетці „Вісті з України” (ч. 24 — 1984 р.) словесно заатакував у статті „Від українознавства до злочину” Спілку Української Молоді.

Кагебіст стурбований тим, що українську молодь у лавах СУМ виховують в душі любови до рідної української мови, до Бога і Батьківщини. Він словесно нападає на довгорічного голову Центральної Управи СУМ друга Омеляна Ковали, на Є. Рена, на д. Г. Цебрія; „відключив” до того списку навіть св.п. гумориста Миколу Понеділка, твердячи, що він був абверівським офіцером...

СУМ — за словами москаля-кагебіста — готує „американським та іншим грошовитим хазяїнам яничарів для боротьби проти їхньої прабатьківщини”.

Поденерованість запеклого ворога України показує, що СУМ прямує вірним шляхом!

Д-р В. Ніньовський

ДИЯВОЛЬСЬКА „КОНСТИТУЦІЯ“ ССРСР ОЧИМА ЧУЖИНЦІВ

Фрази кремлівської охлократії про „советську конституцію” — „найблискучіша під сонцем, найдемократичніша з демократичних” — заявлені і обманливі. Це знали авторитарні творці тієї конституції”, це знають кремлівські диктаторські вожді і їхня партія, це знають усі „трудящіся щастливою совецькою родиною”.

Психіка москаля ніяк не підхожа до демократичних ідей, чужа системі конституційних принципів, за якими діє державна влада, настановлена волею народу.

Оцінюючи позначки психіки москаля — у відношенні до демократично-державницької діяльності, кмітливий журналіст жидівського роду, Владімір Соловйов, зробив блискучі висновки:

„Раби часто збройно воювали в імені свого тирана, обороняючи його тиранічну владу, бо самі раби сотворили собі тирана. ... Лише раби, якщо бажають, можуть звільнитись від тиранічної імперії, а примусом раба не звільниш”. І далі:

„Москаль, (наче раб), щасливий своєю диктатурою; москаль любить свою диктатуру, бо ж він сотворив її власними руками. Без такої диктатури москаль не є москалем. Якщо б москаль захотів, він розгромив би диктатуру своїми руками”. (Vladimir Solovyov — “Yuri Andropov”, p. 134.).

У духовності москаля втілені традиційно-специфічні диктаторські принципи. Від такої настанови москалеві важко отрястися. Був період, коли москалі — щодо системи організування державницького ладу — користувались запозиченнями від культурних українців. Історик Пайпс зауважує:

„У Московщині (Muscovy) не мали уявлення про організовану форму державницької влади. Перші, що занесли до Московщини форму державницької організації, були вчені отці Церкви, з України. Вони були теж носіями науки і культури для туполобих москалів (Muscovites).

„В Україні, в Києві, 1632 року, було засно-

вано Академію, ... що славилась науковим дорібок... Українські вчені тієї Академії мали основний вплив на Росію. Той, хто перелицював державу Петра Великого на суверенну державу, був визначний політичний теоретик Теофан Прокопович, ... вчений теолог, але безхребетний українець”. (Richard Pipes — “Russia Under the Old Regime”, pp. 127, 128, 240.).

Незважаючи на культурницькі запозичення з України, москалі культурно не оформились. Московську психіку ледве чи змінили. Пайпс продовжує:

„Росія це зовсім окремий світ, де одному ватажкові — будь він Петро чи Іванушка — його капризам, задумам і його волі підчинені всі пожилці... Такий ватажок є втіленням усіх примх... До речі, ... царська влада могла кожнораз повертатись до старої системи Московщини, ... замінюючи жителів на рабів... Настановляючи залізну куртину, Москва цілковито відмежувала імперію від цілого світу”. (Цитований Пайпс..., стор. 266).

До становища Пайпса приєднався історик Грей. На його думку, диктаторська влада й абсолютизм москалів — це історична традиція:

„Найважливішими традиціями російського режиму є найвищий примат сили держави, де всі справи вирішує автократ, що є втіленням влади над усіма пожилцями, включно з їхнім майном. Абсолютові підкорені думки всіх його підданих, згори до низу.

„Влада абсолютна на все уразлива, засекречена, нікому і в нічому недовірлива. Абсолют є символом завершеної вищості... тому й недолучима критика бруталного авторитету автократа”. (Ian Grey — “Stalin Man of History”, p. 1.)

В московській традиції абсолютної диктатури історик Джон Дорнберг підглянув московську історичну мандрівну спадковість:

„Росія ніколи не була країною волі і свободи. Бояри, князі, царі... всі були деспотами. Така ж правда відноситься й до комуністичних ватажків, що прийшли на зміну царям”. (John

Dornberg. *The Soviet Union Today*. p. 244).

Експрезидент Ричард Ніксон цілковито згідливий з висновками трьох вище цитованих дослідників: „Російська диктатура абсолютизму не міняється. Тоталітарна держава продовжується, бо диктатура — це основний зміст, для якого настановлено «совєтську державу»”. (Richard Nixon — “The Real War,” p. 74).

Для підсилення відкидних атрибутів характеристики москаля, Ніксон покликався на блискуче й авторитетне джерело: „Карл Маркс твердив: „У колиці (давньої) Московщини виняньчився стрижінь кривавої монгольської неволі, а Росія — є нащадком жажливої і огидної школи монгольського невілыництва.” ...

„Володарі малого московського князівства успадкували монгольську техніку володіння, а совєтська поліція безпеки сягає коренем часу монголо-татарського ярма”. (Цитований Ніксон, стор. 56).

Очевидно, московська абсолютна влада царів засновувалась на силі поліційної диктатури, яку було направлено проти поневолених народів імперії. Коли визрів час розвалу поліційно-диктаторського царату, московські спадкоємці захопились на такі кличі політичного мракобісся, які допомогли підмінити стару імперію — на імперію з обличчям соціалізму, підмазавши його на московський комунізм, з інтернаціональним обличчям.

На думку західних дослідників, підмальована лєнінська імперія соціалізму ніяк не змінила становища давньої царської поліційної диктатури, щодо поневолених народів імперії. Дослідниця Вискмен зауважує:

„Росіяни — комуністи чи антикомуністи — одні і другі завжди уважали українців росіянами, тому українські націоналісти є непримиренні вороги Росії...” (Elizabeth Wiskmann — “Europe of the Dictators” pp. 33, 81).

Історик Доналд Шенор дослідив те, що націоналізм поневолених народів завжди викликає постійний страх у кремлівських ватажків: „Совєтський Союз це держава поліційного терору... Розростання націоналістичних (nationalist) ідей, між народами російської імперії, лякає кремлівських вожак і вони користуються різними драконськими методами проти націо-

налістичної стихії”. (Donald R. Shanor — “The Soviet Triangle,” pp. 95, 25).

У дослідженнях Джона Дорнберга увесь тягар московської імперії двигає Україна: „У Совєтському Союзі Україна, з її 47 мільйонами пожилців, це друга найбільш заселена держава, з Києвом — столичним містом... Зокрема слід би відмітити те, що Україна і Грузія були незалежними державами... Один молодий інженер — киянин сказав мені: „Ми — українці, в ролі тяглової коняки, що тягне обтяжливий віз совєтської імперії”. (Цитований Дорнберг, стор. 60, 68).

Націоналістична Україна окремо лякала шовіністичних укладачів московської імперіальної історії. Історик Адам Улам пригадує: „Російський історик Катков писав: „Це ж безглузда видумка про те, щоб існувала якась українська нація. Такої нема!” ” (Adam B. Ulam — “Russia's Failed Revolutions”, p. 119).

Згідно з зауваженнями Улама, всі московські політики стосують шовіністичні методи до України:

„Якщо мова про царських і совєтських росіян, то Лєнін і сучасний Солженіцин згідні в тому, щоб за Україною ніяк не визнати цілковиту самостійність... Щодо національної проблеми... Лєнін був навіть висловився: „Чому ми — великороси, що поневолили найбільше націй, як хто коли в історії, чому ми відмовляємось визнати право на самостійність Польщі, України і Фінляндії?”... Пізніше Лєнін додав: „Самостійність є лиш тоді важлива, коли підкорена силі росіян” ”. (Цитований Улам, стор. 99, 340).

У відновлюванні царської диктаторської імперії на лєнінську, основні політичні труднощі перебудови відмітив дослідник Дорнберг:

„Лєнін зі своїм урядом потрапив у клопіт, бо краї, контрольовані колишньою Росією — Польща, Фінляндія, Грузія, Україна, Литва, Латвія, Естонія — відірвались від імперії і проголосили свою незалежність”. (Цитований Дорнберг, стор. 50).

Розвал імперії був важким ударом для Лєніна, отже він відкликався до випробуваного московського бруталного засобу: повернути статус рабської імперії дикунським терором.

Історик Пайпс відмічує:

„Большевики почали перебудовувати царську поліційну імперську систему на поліційну імперію большевиків... 1917 року виникла поліція ЧеКа... Чекістів наділено винятково широкими правами. Чекісти могли приписувати контрреволюційну діяльність' любому жителю. 1918 року ЧК застосував 'червоний терор'... і сотенні сотні людей наклали головою...

„Ленін і його попутники... застосували методи імперського царату. ЧК і 'революційні трибунали' наказали масові розстріли, відкрили мережу концтаборів, уладили масові заслання... Таку винищувальну політику виправдовував Ленін 'засобом критичної необхідності в небезпеці'. Зовсім таке виправдовування, як було за царату". (Цитований Пайпс, стор. 317-318).

У своїй імперській політиці москалі користувались теж т. зв. „ідеєю слов'янофільства", якою хитро прикривали імперську грабіжницьку ненаситність.

Московський корінь слов'янофільства розкрив історик Ієн Грей:

„Слов'янофіли — часом відомі під назвою москалі (muscovites) — становлять значну більшість між росіянами. Москалі... твердо і неподатливо переконані в тому, що вони народились для вищого старшинства над усіма бо, мовляв, лише в душі москалів збереглася духова й моральна провідницька сила". (Цитований Грей, стор. 8).

Намагаючись розгромити владу царя, Ленін хитро використав клич „самовизначення народів". Зміст клича Ленін зручно і приманливо підлатав навіть тим, що „самовизначення" це „територіяльна автономія, включно з повним правом цілковитого відокремлення".

Очевидно, клич „самовизначення" допоміг Ленінові настановити імперську диктатуру московського ленінізму. На думку історика Радавея, самовизначення поневолених народів переслідує ленінську імперію по сьогоднішній день:

„У республіках (Совєтського Союзу) виникло незадоволення в тому, що націям тих республік не пощастило добути свою окремішню

самостійність; що не пощастило звільнитись від російського імперіалізму, і його обмосковлення, ані по 1917 році, ані по 1944 році. Адже большевики прирекли тим народам повну самостійність і то таку, якої добились інші поневолені народи, під час розподілу інших імперій". (Peter Raddaway — "National Minorities". Ed. A. Brown et al. The Soviet Union Since the Fall of Khrushchev, p. 135).

У політиці Леніна проблему національного визволення розглядає історик Грей, наголошуючи ленінське хитрунство щодо „національної автономії".

„У політиці Леніна проблема національного визволення — це заколочена суміш думок. Таке крутіство допомогло Ленінові валити царський режим. Ленін проповідував самовизначення народів з територіяльною автономією, включно з повним правом відокремлення, але під такою умовою, що в цілій імперії Росії влада буде в руках однієї централістської робітничої партії... Маючи на увазі такий поступлять (влади), Ленін підтримував слухні національні права поляків, українців та інших народів, що жили на своїх окремих територіях". (Цитований Грей, стор. 76-77). (підкр. В. Н.).

Останні роки перед Першою світовою війною життя національного визволення прибрало на силі, зокрема в імперіях — Росії і Австро-Угорщині. В тому часі Ленін перебував на еміграції. Роздумуючи над судьбою і збереженням російської імперії, Ленін снував пляни московської воєнної і повоєнної стратегії.

Як відмічує Ієн Грей, Леніна турбувало основне питання в російській імперії, а це нестримна сила націоналізму поневолених народів:

„Справжню загрозу націоналізму інших народів (у російській імперії) Ленін відчув 1912 року... і засудив націоналізм як таку силу, яка може послабити комуністичну партію. Ленін залишився у душі великоросом (шовіністом; В. Н.). Ленін був упевнений у тому, що в комуністичній партії провідницьке становище буде в руках росіян". (Цитований Грей, стор. 77).

Дослідник Грей точно розкрив турботи і шовіністичне становище Леніна до націоналізму

почав своєю офензиву". (Цитований Ірей, стор.

76).

Проти визвольницького духу поневоленних народів офензива діяла двома таргальними фронтами: зі сторони царату і зі сторони Леніна — противника царату. Ще 1912 року Ленін покликав окремих камітет для полагодження національної проблеми імперії. Але ж членство того комітету Ленін не поповнив представителівом поневоленних народів. Ієн Ірей зауважує:

"Комітет Леніна складали: Орджонікідзе, Джугашвілі (Сталін), (себто — два грузини), Стандар'ян (вірменин), Роман Малиновський і Білостоцький". (Цитований Ірей, стор.

62).

Для Леніна і Джугашвілі-Сталіна була важлива та проблема, щоб марксизм — як ідею використовувати для трюк основних намірених завдань: марксизм допоможе зібрати лавно московську імперію; марксизм послужить об'єктом усевітнього пролетаріату, а марксо-ленінізм допоможе настановити всесвітнє тровід-ніцтво під омофором москалів.

(Продовження в наступному числі)

ПРИНА СЕННИК ПОВЕРНУЛАСЯ У ЛЬВІВ

Прина Сеник, українська поетка, повернулася з засідання до Львова. Була заарештована в 1973 р. на підставі рішення в концтаборах і п'ять років засідання за "протисоветську агітацію і пропаганду", а також за писання націоналістичних поезій. Прина Сеник, мексестра про професії, каралася у Мордовських концтаборах, а від 15 листопада 1978 року проживала на засіданні в Казахстані, працюючи прибиральницею в готелі. Бона — інвалід рпу-гої рпути, після складної операції хребта. Ін тепер 57 років. Її не іррукують.

"ВСТАВАЙ, ХТО ЖИВИЙ, В КОГО ДУМКА
ПОВСТАЛА,
ГОДИНА ДЛЯ ПРАЦІ НАСТАЛА!"...
Леся Українка

поневоленних народів бо, опісля, сам Ленін об-

говорив таку проблему у своїх висновках:

"У федеративній державі, можливо, укла-дуться такі обставини, що провідницька тар-гальна сила росія зовсім послабне, бо кожний народ буде підтримувати своє національно-самостійницьке становище. Виникла складна са-дильна: як поголити обіпану національну са-мостійність народом, а провідницьким станови-щем лише однієї російської комуністичної тар-гальності?" (Ленін — "Сочинення", т. 22, стор. 290-367).

У гурботах Леніна — щодо зарозн націо-налізму поневоленних народів — стая на допо-могу Сталін, що у своїх висновках твердив:
"По революції буде лише одна центральська російська партія, яка об'єднує робітників усіх національностей... Допустити національні від-окремлення — це те саме, що цілковито посла-бити провідництво російської партії". (Ленін — "Сочинення", т. 48, стор. 162).

Для останні питання засвідчили те, що Ленін заарештує і передбачливо спіль чортячу крив-ню про "самовизначення, включно до відок-ремлення". Мовляв, якщо в майбутньому бу-дуть ірорікання про фікцію самовизначення, то Ленін — москаль невинуватий. Винуватцем буде Сталін.

Піовініст Ленін винятково радів ворожим становищем Сталіна до проблеми національно-го визволення. В думках Сталіна Ленін від-крив душу широго азіатського москаля-шви-ніста, бо ж і рідна дочка Сталіна стверджує:

"Усе життя мій батько любив Росію завжди глибоше та глибоше. Мені невідомо, чи вважали е такий (ішній) грузин, щоб так глибоко по-любив усе російське і росіян, як мій батько". (Svetlana Alliluyeva — "Twenty Letters", p. 130).
Лєн зауважує історик Ірей, розріст націона-лізму поневоленних народів викликав посиле-ний наступ шовіністичного націоналізму мос-каля-імперіаліста:

"Націоналістичний дух між неросійськими народами набирав на силу (уже давніше), бо ще за Олександрів III політика обмосковлення була жаклива, а 1905 року були масові демон-страції і повстання в Польщі, Україні, Фінляндії і в Балтійських крях. Для розрому націо-налізму тих народів російський націоналізм

Р. Малащук

ПРОЩАЙ, АНДРІЮ БАНДЕРО!

(Із слова на цвинтарі Парклавн у Торонті
23-го липня 1984)

Опечалена тяжким горем вдово, пані Марусю, засмучені діти-сироти Степанку, Данусю і Оленко, сестри Наталко і Лесю, ближча і дальша Родино, друзі спільної праці, змагу, боротьби, жалобна українська громадо!..

25 років тому, в жовтні 1959 року, на цвинтарі Вальдфрідгоф у Мюнхені над могилою сл.п. Провідника ОУН Степана Бандери, що став прапором і символом української визвольної боротьби, — стояли ми, жалобна українська громада, а серед нас горем прибиті четверо найближчих: вдова пані Слава і діти-сироти Наталка, Андрій і Леся. Андрій мав тоді 13 років, а тепер його син Степанко майже в тому самому віці стоїть з мамою і двома меншими сестрами над могилою свого батька...

Рік після смерті батька, восени 1960, родина Бандерів прибула з Мюнхену до Канади і поселилася в Торонті в своїй хаті, старанням і під опікою друзів. Діти пішли в канадську школу, в українську школу, вписалися до СУМ. Тут вчилися, тут виростали, тут знайшли своїх товаришів-друзів, тут всі їх бачили і знали. І тут жив, ріс і набирив сили й знання і Андрій, деякий час проживав у нашій хаті під безпосередньою нашою опікою. Потім на декілька років покинув Торонто, пішов до школи в Йорктоні, а далі студіював у університеті у Вінніпегу, де й стрінув свою майбутню дружину Марусю, там і оженився. В тих роках Андрій був під опікою вінніпегських друзів, зокрема родини Банясів. Повернувся до Торонто і тут залишився до своєї передчасної смерті, останніх 8 років працював у „Гомоні України”, як редактор англомовного додатку до тижневика.

Так ріс Андрій з хлопця в юнака, а далі став дозрілою людиною, батьком трьох дітей. В своїх ранніх роках почав працювати серед української громади: спершу серед молоді і студентської молоді — СУМ, ТУСМ, СУСК, а далі ОУН, ЛВУ, УЦІС, „Гомін України”, ще далі — КУК, СКВУ. Був активним, провідним і передовим діячем на багатьох різних відтинах і місцях українського громадського і політичного життя. Голов-

ним єдиним прицілом його многогранної діяльності й активності була Україна й її борці за визволення українського народу. Був ініціатором і разом з друзями провів першу 17-денну голодівку перед советською амбасадю в Оттаві в їхній обороні.

І ось у розпалі праці, дії, труду, намічених і ще не зреалізованих плянів і проєктів, незакінчених статтей, в розквіті сил невольна смерть вибила перо-зброю з рук і забрала Андрія, нагло, несподівано, передчасно.

А ми стоїмо засмучені над його могилою і віддаємо йому наш останній салют. Серед нас зникли з болю вдова Маруся, діти-сироти Степанко, Дануся і 7-літня Оленка і сестра Леся і вся родина.

Від Проводу ОУН і від Українського Визвольного Фронту у всьому світі і в Україні передаю Вам наше дружнє, глибоке, щире співчуття. Ви зазнали найбільшої втрати. І ми — його друзі, ОУН, Український Визвольний Фронт, вся українська спільнота у західньому світі і український народ.

Прощай, Андрію, прощай наш Друже, не з власної волі Ти вибув з наших рядів. Але наші ряди знов зімкнулися і ми маршимо далі, вперед, до мети. А Ти йдеш з нами, дух Твій з нами, лише тіло Твоє спочило тут, у чужій землі. Нас всіх веде дух Твого батька Степана Бандери, невмирущий дух, кров від крові і кість від кості невмирущого українського народу!

До мети ми дійдемо! І тоді згадаємо і Тебе, Андрію, що впав на шляху до мети.

Прощай наш молодий Друже Андрію, пам'ять про Тебе — передового українського націоналіста-борця — залишиться серед нас, серед українського народу, залишиться назавжди!

„ГОЛОС ПЕРЕСЛІДУВАНИХ” ПРО ЛЬВІВ

Видання пастора Вюрмбрандта, англійською мовою, „Голос Переслідуваних”, у числі з липня 1984 р. помістило фото з одного із соборів у Львові (з колонами), із таким підписом:

„Сатанинський переляк перед Богом! Ця велична церква у Львові, в советській Україні, не тільки що зачинена, — комуністичні керівники обернули її в антирелігійний музей”.

Спасибі Пасторові Ричардові Вюрмбрандтові за ширення правди про окуповану Україну!

СТЕРТОВА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
“Б У Д У Ч Н І С Т Ь”
 У ДЕТРОЙТІ

СІЛЖИТЬ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ ЛЕШЕВИМ І ВИГІДНИМ КРЕДИТОМ. ІНЖЕНЕРИ, РАХУНІКІ НА АВТА, ДОМИ, НАПРАВУ ДОМІВ, МЕБЛІ, ВАКАЦІЙ, ШПИТАЛЬНІ РАХУНІКІ І Т. П. ПОЗИЧКИ (КРІМ МОРТІДЕЛКОВИХ) ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО 10,000 ДОЛ. БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ПОЗИЧКОДАВЦЯ. ВІД ВКЛАДІВ ПЛАТИТЬ 5 1/2% ДИВІДЕНДИ

Вкладчик маєть безкоштовне жетеве забезпечення до висоти 2,000 дол. Ошадності забезпечені до всякої висоти.

Future Credit Union of Detroit
 4641 Martin Ave., Detroit, Mich.
 3011 Caniff, Hamtramck, Mich. 48212
 Tel.: 843-5411

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА СУМА
 В ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

ВИДАЄ ПОЗИЧКИ СВОІМ ЧЛЕНАМ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМ; СІЛЖИТЬ: ДОБРИМ І ЛЕШЕВИМ КРЕДИТОМ, ПРОШОВИМИ ЧЕКАМИ; УЛІВІЄ НАЙДЕШЕВИШИЙ КРЕДИТ НА АВТА, МОРТІДЕЛКІ, ремонт лодки, меблі, шпитальні рахунок, вакації, всілякі та інші цілі.

СПЕЦІАЛЬНИЙ КРЕДИТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
 Мало кожного вкладника чи позичкодавця забезпечено.

Приймає ошадності і платить 7% дивіденди
 Безплатне забезпечення ошадностей
 Безплатне життєве забезпечення
 до 2,000 дол.

Адреса:
SUMA (YONKERS)
FEDERAL CREDIT UNION
 301 Parkside Ave.
 Yonkers, N.Y. 10703
 Tel.: 914-965-8560

ЧЕРЕЗ ОШАДНІСТЬ ДО КРАЩОГО ЗАБРА!
1-й УКРАЇНСЬКИЙ ФЕДЕРАЛЬНИЙ ШАДІНЧИЙ БАНК
“П Е В Н І С Т Ь”
 ВСЕТОРННЯ БАНКОВА ОБСЛУГА

Шадіть, позичають та понароджують всі свої банкові потреби у найліпший український фінансовий установа

Ошадності забезпечені федеральною агенцією до висоти 100 тисяч дол.

1st SECURITY FEDERAL SAVINGS BANK
 936 North Western Avenue
 Chicago, Illinois 60622
 (312) 772-4500

В R A N C H :
 2166 Plum Grove Road
 Rolling Meadows, Illinois 60008
 (312) 991-9393

ВСЕТОРННЯ БАНКОВА ОБСЛУГА

**ІЗ ВИДАВНИЧОГО ФОНДУ
ІМ. ЛЮБОМИРА РИХТИЦЬКОГО —
СТЕПАНА ЛЮБОМИРСЬКОГО**

Наш пресовий заклик, який весною появився майже в усіх українських часописах та журналах, як також наші листовні прохання, увінчалися відгуком відносно невеликого числа жертводавців.

Тим часом видавництво „Гомін України” в Торонті вже є в заключній фазі видання роману автора, під псевдонімом Степана Любомирського, „Ніколи не забуду”.

Українська Видавнича Спілка в Лондоні є в процесі видання трилогії „Слідами Заповіту”, поява першого тому під назвою **ПОХОВАЙТЕ ТА ВСТАВАЙТЕ** запланована на кінець 1984 року. Появи слідуючих двох томів, „Кайдани порвіте” та „І вражою злою кров'ю волю окропите” намічені на половину і кінець 1985 року. Цей твір автор присвятив Героям 30-го Червня.

Є готові до друку „Мільйонова пригода”, — повість з життя української суспільності в Америці; „Безстрашні” та „Вітер і дим”, нариси із життя Першої Української Дивізії, Української Національної Армії; „Афера Геррісон Гавз”, як також „Гряде великий суд” і „Армія нескорених” романи про визвольну боротьбу. Планується упорядкувати та видати одним збірником широкосяжну журналістичну творчість Любомира Рихтицького. Тому далі звертаємося до українських читачів за фінансовою допомогою. Пожертви складати в Першому Українському Федеральному Банку „ПЕВНІСТЬ”, на число конта 29020-3 (First Security Federal Savings Bank, 936 North Western Avenue, Chicago, Illinois 60622, Account No. 29020-3). Висилаємо поквитування, з правом віднімати суму пожертви від податку. Імена шановних жертводавців будуть поміщені на сторінках видаваних книжок.

За Президію Видавничого Фонду
д-р Роман Кобилецький, голова

(УККА) — За рішенням Крайової Ради УККА, у 1982 р. розпочалася праця запрошених авторів над матеріалами для науково-популярного збірника під заг. „РОСІЙЦЕННЯ УКРАЇНИ”. Головним редактором книги став Леонід Полтава, а до складу редакційної колегії ввійшли діючий президент УККА ред. Ігнат Білінський та д-р Микола Чировський, професор історії Сітон Гол Університету, і св.п. С. Вожаківський.

Праця над збірником вже завершується. Двокольорову обкладинку зладив мистець Петро Сидоренко; у ньюйоркській друкарні „Мета” прочитується остання коректа книги на понад 400 сторінок, із численними фотодокументами.

Збірник „Російщення України” появиться в середині жовтня 1984 р. Його можна буде набувати в Домі УККА в Нью-Йорку, або у відділах УККА в інших місцевостях.

У збірнику надруковані статті таких авторів: Л. Полтави, В. Давиденка, д-ра І. Гурина, Д. Чуба, д-ра А. Бедрія, д-ра В. Стойка, д-ра М. Чировського, д-ра В. Романенчука, мгр. Б. Береста, д-ра В. Ленцика, д-ра Г. Лужницького, С. Вожаківського, мгр. Я. Савки, проф. Є. Онацького (подано в послідовності друку у книзі). У цих статтях — наукових розвідках, охоплено різні періоди окупації України та заходи Москви для російщення не лише мови, а й культури, віри, психіки українського народу, а також показано спротив України примусовій русифікації.

Крім того, тут опубліковані засекречені висліди-постанови двох конференцій — у Ташкенті і в Києві, спрямовані на поглиблення російщення України у мовній ділянці, накинєння українському народові „русского язика”, як свого, починаючи з ясел і дитячих садочків.

Багато місця відведено заявам сучасних українських дисидентів у справі російщення та взагалі окупації України як царською білою, так і червоною комуністичною Росією.

Другу частину збірника становить ґрунтовна праця видатного літературознавця проф. Івана Левадного під заг. „Українська література в боротьбі і жертви цієї боротьби”, що є фактично новою історією української літератури.